

Þjóðminjasafn Íslands
16 203

Ársreikningur 2022

Efnisyfirlit

	Bls.
Skýrsla og áritun forstöðumanns	2
Yfirlit um afkomu ársins	3
Efnahagsreikningur	4
Sjóðstreymisyfirlit	5
Skýringar	6

Þjóðminjasafn Íslands
kt. 710269-2389
Suðurgötu 41, 101 Reykjavík

Skýrsla og áritun forstöðumanns

Þjóðminjasafn Íslands er ríkisaðili í A-hluta sem starfar á grundvelli sérlaga. Stofnunin er miðstöð þjóðminjavörslu og er einnig ætlað að stunda rannsóknir á menningarsögulegum minjum jafnframt því að miðla þekkingu á menningararfi þjóðarinnar.

Starfsemi stofnunarinnar fellur undir málefnasvið 18 og málaflokk 10 samkvæmt flokkun í fjárlögum.

Stofnunin var á árinu flutt á nýjan fjárlagalið 16-203 en var árið áður á fjárlagalið 02-902.

Á árinu 2022 var ársveltan kr. 1.174,1 milljónir og afkoma kr. -4,0 milljónir. Samkvæmt efnahagsreikningi er hrein eign kr. 34,7 milljónir í árslok og eignir samtals kr. 321,0 milljónir.

Starfsemi stofnunarinnar á árinu 2022 byggir á heimildum í fjárlögum og fjáraukalögum fyrir árið 2022.

Það er álit mitt að ársreikningur 2022 gefi glögga mynd af rekstri, eignum, skuldum og eiginfjárstöðu Þjóðminjasafns Íslands í samræmi við lög um opinber fjármál.

Forstöðumaður staðfestir hér með ársreikning Þjóðminjasafns Íslands fyrir árið 2022 með rafrænni undirritun sinni.

Harpa Þórsdóttir,
þjóðminjavörður

(undirritað rafrænt)

Yfirlit um afkomu ársins 2022

	Skýr	2022	2021
Tekjur			
Tekjufærsla fjárveitinga	2	924.700.000	890.500.000
Seld þjónusta	3	148.653.717	62.065.492
Vörusala	4	61.175.161	28.054.356
Framlög og ýmsar tekjur	5	16.412.971	46.492.823
Tekjufærsla frestaðra tekna fyrri ára	2	23.172.740	19.996.345
Tekjur samtals		1.174.114.589	1.047.109.016
Gjöld			
Laun, launatengd gjöld og starfsmannakostnaður	6	520.259.124	466.158.464
Framlög og tilfærslur		0	535.000
Annar rekstrarkostnaður	7	634.690.167	568.528.338
Afskriftir	8	23.172.740	19.996.345
Gjöld samtals		1.178.122.031	1.055.218.147
Afkoma fyrir fjármagnsliði		(4.007.442)	(8.109.131)
Fjármunatekjur og (fjármagnsgjöld)			
Vaxtatekjur, verðbætur og gengishagnaður		1.275	0
Vaxtagjöld, verðbætur og gengistap		(36.788)	(213.714)
		(35.513)	(213.714)
Afkoma ársins		(4.042.955)	(8.322.845)
Afkoma ársins skiptist þannig eftir fjárheimildaliðum			
Rekstur	2	(37.942.955)	(16.887.845)
Rekstrartilfærslur		33.900.000	8.565.000
		(4.042.955)	(8.322.845)

Skýringar í ársreikningi eru óaðskiljanlegur hluti yfirlits um afkomu ársins.

Efnahagsreikningur 31. desember 2022

	Skýr	31.12.2022	31.12.2021
Eignir			
Fastafjármunir			
Varanlegir rekstrarfjármunir:	9		
Áhöld, tæki og búnaður		98.233.661	91.072.748
Farartæki og vélar		11.271.100	14.099.739
Aðrar eignir		1.447.524	2.200.921
Verk í vinnslu, fasteignir		21.596.116	1.512.881
Fastafjármunir samtals		132.548.401	108.886.289
Veltufjármunir			
Birgðir		28.080.337	19.537.994
Viðskiptakröfur		3.605.651	3.848.608
Tengdir aðilar	10	155.678.264	165.176.865
Aðrar kröfur og fyrirframgreiddur kostnaður		58.490	171.210
Handbært fé	11	1.028.078	839.344
Veltufjármunir samtals		188.450.820	189.574.021
Eignir samtals		320.999.221	298.460.310
Eigið fé og skuldir			
Eigið fé			
Hrein eign	12	34.694.516	38.737.471
Eigið fé samtals		34.694.516	38.737.471
Skuldir			
Tengdir aðilar	10	5.821.014	2.394.864
Viðskiptaskuldir		57.905.646	44.230.840
Ýmsar skammtímaskuldir	13	52.427.646	48.773.996
Frestun tekjufærslu fjárfestingarheimilda	14	170.150.399	164.323.139
Skuldir samtals		286.304.705	259.722.839
Eigið fé og skuldir samtals		320.999.221	298.460.310
Aðrar upplýsingar	15		

Skýringar í ársreikningi eru óaðskiljanlegur hluti efnahagsreiknings.

Sjóðstreymisyfirlit ársins 2022

	Skýr	2022	2021
Rekstrarhreyfingar			
Hreint veltufé frá rekstri:			
Afkoma ársins		(4.042.955)	(8.322.845)
Rekstrarliðir sem ekki hafa áhrif á fjárstreymi:			
Afskriftir	8	23.172.740	19.996.345
Tekjufærsla frestaðra tekna fyrri ára		(23.172.740)	(19.996.345)
		<u>(4.042.955)</u>	<u>(8.322.845)</u>
Lækkun (hækkun) rekstrartengdra eigna:			
Viðskiptakröfur - aðrar skammtímakröfur		355.677	(63.604)
Tengdir aðilar		(4.910.101)	(19.981.170)
Birgðir		(8.542.343)	789.520
Hækkun (lækkun) rekstrartengdra skulda:			
Skammtímaskuldir		17.328.456	8.223.573
		<u>4.231.689</u>	<u>(11.031.681)</u>
		<u>188.734</u>	<u>(19.354.526)</u>
Handbært fé frá rekstri			
Fjárfestingarhreyfingar			
Kaupverð varanlegra rekstrarfjármuna	9	(26.751.617)	(19.759.825)
Kaupverð varanlegra rekstrarfjármuna, verk í vinnslu		(20.083.235)	(1.512.881)
Söluverð varanlegra rekstrarfjármuna		0	210.000
		<u>(46.834.852)</u>	<u>(21.062.706)</u>
Fjármögnunarahreyfingar			
Tengdir aðilar		17.834.852	5.062.706
Fjárfestingarframlag		29.000.000	16.000.000
Gjafaframlög til fjárfestinga		0	19.672.500
		<u>46.834.852</u>	<u>40.735.206</u>
Hækkun (lækkun) á handbæru fé			
Handbært fé í byrjun árs		188.734	317.974
		<u>839.344</u>	<u>521.370</u>
		<u>1.028.078</u>	<u>839.344</u>

Skýringar í ársreikningi eru óaðskiljanlegur hluti sjóðstreymisyfirlits.

Skýringar

1. Yfirlit um helstu reikningsskilaaðferðir

Grundvöllur reikningsskila

Ársreikningurinn er gerður í samræmi við lög um opinber fjármál og ákvarðanir reikningsskilaráðs A-hluta ríkissjóðs auk þess að styðjast við ákvæði laga um ársreikninga eftir því sem við á. Hér er gerð grein fyrir helstu reikningsskilaaðferðum sem beitt er við gerð ársreikningsins. Reikningsskilin eru skv. kostnaðarverðsreglu og eru á rekstrargrunni að öðru leyti en sjóðstreymi sem er á greiðslugrunni.

Við gerð reikningsskilanna þurfa stjórnendur að meta ýmis atriði og gefa sér forsendur um mat á eignum, skuldum, tekjum og gjöldum. Aðferðir þessar eiga sér stoð í alþjóðlegum reikningsskilastöðlum, IPSAS, ákvörðunum reikningsskilaráðs A-hluta ríkissjóðs eða styðjast við ákvæði ársreikningalaga, en raunverulegt verðmæti þeirra liða sem þannig eru metnir getur við sölu eða innlausn reynst annað en niðurstaða samkvæmt matinu.

Innlausn tekna

Tekjur af afhendingu á vörum og þjónustu til þriðja aðila eru metnar á gangvirði móttækis endurgjalds.

Tekjur af sölu vöru eru færðar þegar verulegur hluti áhættu og ávinnings af eignarhaldi hefur færst til kaupanda.

Tekjur vegna veittrar þjónustu eru færðar línulega yfir þann tíma sem þjónustan er veitt, nema fyrir liggja atvik sem betur lýsir lokum viðskiptanna.

Fjárveitingar til rekstrar ársins eru færðar til tekna á árinu.

Fjárveitingar sem ætlaðar eru til fjárfestinga eru færðar til tekna þannig að þær mæti þeim kostnaði sem af fjárfestingunni hlýst í formi afskrifta, úreldingar eða sölutaps.

Gjöld

Gjöld eru færð á því tímabili þegar til þeirra er stofnað.

Varanlegir rekstrarfjármunir og afskriftir

Varanlegir rekstrarfjármunir eru færðir á kostnaðarverði að frádregnum afskriftum. Liggja kostnaðarverð ekki fyrir er miðað við metið gangvirði sem kostnaðarverð. Ef eignar er aflað án endurgjalds eða gegn vægu endurgjaldi er eignin færð til tekna á gangverði, þegar gangvirði verður ákvarðað með áreiðanlegum hætti, í yfirlit um afkomu.

Afskriftir eru reiknaðar línulega miðað við áætlaðan notkunartíma einstakra hluta rekstrarfjármuna þannig að kostnaðarverði, eða matsvirði, að frádregnu niðurlagsverði sé dreift á notkunartíma eignarinnar. Afskriftaraðferð, notkunartími og niðurlagsverð eru endurmetin á uppgjörstigi og breytt ef við á.

Áætlaður notkunartími varanlegra rekstrarfjármuna er sem hér segir eftir flokkum:

Áhöld, tæki og búnaður	3-10 ár
Farartæki og vélar	8-14 ár
Aðrar eignir	óafskrifað/ 10 ár

Þegar bókfært verð eigna er hærra en endurheimtanlegt verð þeirra, eru eignirnar færðar niður í endurheimtanlegt verð.

Söluverð og þar með talinn söluhagnaður eigna myndar heimild til endurnýjunar eigna og er meðhöndlað sem fjárfestingarheimild. Tap af sölu eigna er mismunur á söluverði og bókfærðu verði á söludegi og er hluti af afkomu ársins.

Kostnaður vegna viðhalds er gjaldfærður í yfirlit um afkomu þegar hann fellur til. Kostnaður við meiriháttar endurbætur á varanlegum rekstrarfjármunum er eignfærður þegar endurbótum er ætlað að hafa í för með sér að eignir verði hæfari til tekjuöflunar eða nýtingartími breytist. Endurbæturnar eru afskrifaðar á áætluðum endingartíma viðkomandi eigna.

Skýringar

Viðskiptakröfur

Viðskiptakröfur eru færðar á nafnverði að frádreginni niðurfærslu til að mæta þeim kröfum sem kunna að tapast. Niðurfærslan er byggð á mati á tapsáhættu gagnvart einstökum kröfum og kröfunum í heild. Kröfur sem eru endanlega tapaðar eru færðar út úr bókum stofnunarinnar.

Handbært fé

Handbært fé og jafngildi þess eru færð í efnahagsreikning á kostnaðarverði. Handbært fé samanstendur af sjóði og óbundnum bankainnstæðum.

Viðskiptaskuldir og aðrar skuldir

Viðskiptaskuldir og aðrar skuldir eru skráðar eftir mati á þeim útgjöldum sem þarf til að gera upp skuldbindinguna. Skuldir sem gerast upp eftir lengri tíma en 12 mánuði, aðrar en orlofsskuldbinding, eru skráðar á núvirði áætlaðs framtíðarsjóðstreymis vegna greiðslu þeirra.

Skuldbindingar

Skuldbindingar eru framtíðarútgjöld og -skuldir í samningum sem gerðir hafa verið á reikningsskiladegi.

Skuldbindingar eru flokkaðar þannig:

- leiguskuldbinding: óuppsegjanlegar rekstrarleigugreiðslur með leigutíma umfram eitt ár
- uppsegjanlegar skuldbindingar með viðurlögum eða útgöngukostnaðarákvæðum í samningi, eru færðar á því verði sem nemur viðurlögum eða útgöngukostnaði (það er lágmarks framtíðargreiðslur)

Skuldbindingar um greiðslu vaxta af skuldum, skuldbindingar um framlög og skuldbindingar sem tengjast ráðningarsamningum starfsmanna eru ekki taldar með í samantekt um skuldbindingar.

Tengdir aðilar

Tengdir aðilar er ríkissjóður og aðrir ríkisaðilar í A-hluta ríkissjóðs.

Samanburðarfjárhæðir

Þar sem við á hefur samanburðarfjárhæðum verið breytt til þess að gæta samræmis við breytingu á framsetningu þessa árs.

Skýringar

	2022	2021
2 Tekjufærsla fjárveitinga		
Fjárveiting ársins	924.700.000	890.500.000
Tekjufærsla frestaðra tekna	23.172.740	19.996.345
	<u>947.872.740</u>	<u>910.496.345</u>

Yfirlit um fjárveitingar ársins, breytingar þeirra og stöðu í árslok:

	Rekstur	Rekstrar- tilfærslur	Fjármagns- tilfærslur	Samtals
Fjárlög að frádregnum rekstrartekjum skv. fjárlögum	886.800.000	33.900.000	0	920.700.000
Launabætur	4.000.000	0	0	4.000.000
Fjárveiting til tekna	890.800.000	33.900.000	0	924.700.000
Ráðstöfun ársins, skv. yfirliti um afkomu að frádregnum sértekjum ...	(928.742.955)	0	0	(928.742.955)
Staða fjárveitinga ársins í lok árs	(37.942.955)	33.900.000	0	(4.042.955)

	2022	2021
3 Seld þjónusta		
Sérfræðiþjónusta	3.176.400	5.081
Ýmsar þjónustutekjur	145.477.317	62.060.411
	<u>148.653.717</u>	<u>62.065.492</u>

4 Vörusala

Vörusala I	18.348.736	8.885.716
Vörusala II	31.211.931	19.168.640
Veitingasala	11.614.494	0
	<u>61.175.161</u>	<u>28.054.356</u>

5 Framlög og ýmsar tekjur

Leigutekjur	8.566.350	7.986.446
Kostnaðarhlutdeild	0	8.071.865
Framlög frá ríkisaðilum í A-hluta	320.000	19.756.372
Framlög frá öðrum en ríkissjóði og gjafir	7.308.940	10.147.270
Ýmsar tekjur	217.681	530.870
	<u>16.412.971</u>	<u>46.492.823</u>

6 Laun, launatengd gjöld og starfsmannakostnaður

Laun	417.988.271	376.859.411
Orlof, breyting	4.826.676	2.813.301
Launatengd gjöld	95.210.041	85.198.770
Starfsmannakostnaður	2.234.136	1.286.982
	<u>520.259.124</u>	<u>466.158.464</u>

Meðalfjöldi stöðugilda	47,9	42,6
------------------------------	------	------

Skýringar

	2022	2021
7 Annar rekstrarkostnaður		
Bækur, ritföng, filmur o.fl.	1.897.440	2.394.585
Byggingarvörur, almennar	3.340.878	2.596.731
Byggingarvörur, aðrar	64.389	100.204
Tæki og búnaður til innréttinga	1.316.290	149.159
Ýmis tæki og áhöld	2.759.517	3.479.983
Varahlutir og viðhaldsvörur	51.533	270.410
Orkugjafar	25.172.159	23.924.565
Matvæli	10.232.081	14.515.050
Almennar rekstrarvörur	10.843.038	6.464.116
Vörukaup, almenn	55.677.325	53.894.803
Rannsóknarstofuefni	35.769	6.227
Kennslu- og föndurvörur	206.163	7.749
Ýmsar sérgreindar vörur	3.003.375	1.145.899
Vörukaup, sérgreind	3.245.307	1.159.875
Fundir, námskeið, risna	1.826.610	1.222.026
Ferðir, uppihald	4.142.936	4.238.714
Akstur	1.374.397	2.219.648
Sérfræðiþjónusta	91.831.344	71.188.793
Innheimta, umboðs-, sölu- og þjónustugjöld	2.240.265	1.219.073
Auglýsingar og kynningarstarfsemi	10.962.147	6.048.625
Prentun, póstur, flutningar og önnur þjónusta	7.566.630	8.940.966
Funda- og ferðakostnaður, akstur og ýmis sérfræðiþjónusta	119.944.329	95.077.845
Afnotagjöld	32.915.215	36.195.409
Leigugjöld	293.084.575	291.892.557
Notkun véla og flutningatækja	2.913.471	1.693.887
Verkkaup	93.431.351	70.637.014
Kostnaðarhlutdeild	0	150.000
Tryggingar, lögboðnar	1.942.225	1.832.744
Opinber gjöld	2.467.823	1.525.648
Tilfærslur	25.000	0
Tapaðar kröfur	0	6.000
Leigugjöld, verkkaup, bætur, tryggingar, opinber gjöld o.fl.	426.779.660	403.933.259
Vörukaup	37.585.889	13.673.036
Birgðabreytingar, fullunnar vörur	(8.542.343)	789.520
Vörur til endursölu og birgðabreyting	29.043.546	14.462.556
Annar rekstrarkostnaður samtals	634.690.167	568.528.338
8 Afskriftir		
Áhöld, tæki og búnaður	19.272.200	16.236.744
Farartæki og vélar	2.828.639	2.569.594
Aðrar eignir	746.394	930.694
Söluþap og úreltar eignir	325.507	259.313
	23.172.740	19.996.345

Skýringar

31.12.2022 31.12.2021

9 Varanlegir rekstrarfjármunir

Varanlegir rekstrarfjármunir greinast þannig:

Áhöld, tæki og búnaður	98.233.661	91.072.748
Farartæki og vélar	11.271.100	14.099.739
Aðrar eignir	1.447.524	2.200.921
	110.952.285	107.373.408
Verk í vinnslu.....	21.596.116	1.512.881
	132.548.401	108.886.289

Varanlegir rekstrarfjármunir og afskriftir greinast þannig í árslok 2022:

	Áhöld, tæki og búnaður	Farartæki og vélar	Aðrar eignir	Samtals
Staða 01.01.2022	190.787.978	31.115.420	11.034.655	232.938.053
Viðbætur á árinu	26.751.617	0	0	26.751.617
Selt/úreitt á árinu	(2.102.388)	0	(119.995)	(2.222.383)
	215.437.207	31.115.420	10.914.660	257.467.287
Afskriftir 01.01.2022	99.715.230	17.015.681	8.833.734	125.564.645
Afskrift ársins	19.272.200	2.828.639	746.394	22.847.233
Selt/úreitt á árinu	(1.783.884)		(112.992)	(1.896.876)
	117.203.546	19.844.320	9.467.136	146.515.002
Staða 31.12.2022	98.233.661	11.271.100	1.447.524	110.952.285

31.12.2022 31.12.2021

10 Tengdir aðilar

Viðskipti við tengda aðila eru á sömu kjörum og viðskipti við ótengda aðila.

Kröfur á tengda aðila:

Viðskiptareikningur við ríkissjóð	91.716.214	103.622.254
Aðrir ríkisaðilar í A-hluta ríkissjóðs	63.962.050	61.554.611
	155.678.264	165.176.865

Skuldir við tengda aðila:

Viðskiptareikningar við ríkisaðila í A-hluta ríkissjóðs	5.821.014	2.394.864
	5.821.014	2.394.864

11 Handbært fé

Sjóðir	589.331	253.475
Tékkareikningar	438.747	585.869
	1.028.078	839.344

Skýringar

12 Eigið fé

Yfirlit um breytingar á eiginfjárreikningum;

	31.12.2022	31.12.2021
Hrein eign		
Jöfnuður 1.1.	38.737.471	47.060.316
Afkoma ársins	(4.042.955)	(8.322.845)
Jöfnuður 31.12.	<u>34.694.516</u>	<u>38.737.471</u>

Ráðstöfun afkomu ársins og yfirfærsla eiginfjár yfir á næsta ár er háð frekari yfirferð og byggir endanleg ákvörðun á reglum sem fjármála- og efnahagsráðuneyti setur út frá 30. gr. laga um opinber fjármál í samráði við viðkomandi fagráðuneyti. Niðurstaðan verður birt í séryfirliti með ríkisreikningi.

	31.12.2022	31.12.2021
13 Ýmsar skammtímaskuldir		
Ógreitt orlof	51.910.367	47.083.691
Önnur ógreidd gjöld	15.040	925.360
Skattar	502.239	764.945
	<u>52.427.646</u>	<u>48.773.996</u>

14 Frestun tekjufærslu fjárveitinga til fjárfestinga

Ríkissjóður fjármagnar rekstur stofnunarinnar, þar með taldar fjárfestingar. Fjárfesting í varanlegum rekstrarfjármunum er í eðli sínu fyrirframgreiðsla kostnaðar sem dreift er til gjalda á notkunartíma eignarinnar í formi afskrifta. Við innfærslu eignanna eru færðar frestaðar tekjur vegna fjárveitinga til fjárfestinga sem færast til tekna á eftirstöðvum notkunartíma eignanna eða falla niður við sölu eignarinnar nema söluandvirðið verði notað til endurfjárfestingar.

	31.12.2022	31.12.2021
Frestaðar tekjur vegna fjárfestingafjárveitinga	132.548.401	108.886.289
Ónotuð fjárveiting til fjárfestinga	<u>37.601.998</u>	<u>55.436.850</u>
	<u>170.150.399</u>	<u>164.323.139</u>

	Frestaðar tekjur vegna fjárfestinga	Fjárfestinga-fjárveiting	Samtals frestaðar tekjur
Staða 01.01.2022	108.886.289	55.436.850	164.323.139
Fjárfestingarfjárveiting ársins	0	29.000.000	29.000.000
Fjárfesting í varanlegum rekstrarfjármunum, verk í vinnslu	20.083.235	(20.083.235)	0
Fjárfesting í varanlegum rekstrarfjármunum	26.751.617	(26.751.617)	0
Tekjufærsla frestaðra tekna	<u>(23.172.740)</u>	<u>0</u>	<u>(23.172.740)</u>
	<u>132.548.401</u>	<u>37.601.998</u>	<u>170.150.399</u>

Af frestuðum tekjum vegna fjárfestinga í árslok 2022 munu kr. 23,5 milljónir koma til tekna á árinu 2023.

Skýringar

15 Aðrar upplýsingar

Skuldbindandi samningar

Stofnunin hefur gert skuldbindandi samninga um húsnæði, bæði ótímabundna og tímabundinn til loka maí 2036, árlegar greiðslur vegna þeirra nema kr. 326,5 milljónir. Aðrir samningar vegna reksturs og þjónustu eru bæði ótímabundnir og tímabundnir, árlegar greiðslur vegna þeirra nema kr.81,8 milljónum.

Veðsetningar

Engar veðsetningar eru áhvílandi á eignum stofnunarinnar í árslok 2022.

Veittar ábyrgðir

Stofnunin hefur ekki gengist í ábyrgðir vegna þriðja aðila.

Óefnislegar eignir

Vegna ákvæða í lögum um ársreikninga um að óheimilt sé að eignfæra áður gjaldfærðar óefnislegar eignir eru óefnislegar eignir sem stofnað var til fyrir 1.1.2017 ekki færðar til eignar við innleiðingu á LOF.

Óefnislegar eignir stofnunarinnar felast í ýmsum hugbúnaði og lausnum þeim tengdum.

Óafturkallanleg loforð

Stofnunin hefur ekki veitt nein óafturkallanleg loforð sem hafa áhrif á framtíðarrekstur hennar.

Atburðir eftir reikningsskiladag

Engir atburðir hafa átt sér stað eftir reikningsskiladag sem hafa áhrif á fjárhagsstöðu og upplýsingar í ársreikningi.